

Vastine Mustoselle ja Laaksolle

Kiitämme Mustosta ja Laaksoa artikkeliamme Kehittyvä puhe (Duodecim 2/2013) koskevista arvokkaista kommentteista. Mustonen ja Laakso toteavat, että keskityimme kirjoituksessamme lähes täysin puhutun kielen arviointiin ja että kielen kehityksen luotettavassa arvioinnissa tarvitaan toistuvia tutkimuksia useamman kuin yhden kommunikaatio-aidon alueelta.

Olemme Mustosen ja Laakson kanssa ehdottomasti samaa mieltä siitä, että lapsen kehityksen seurannassa ja kehityshäiriöiden seulonnessa on huomioitava kehityksen kaikki osa-alueet. Varhaisen vuorovaikutuksen arviointi on tärkeää, ja siihen neuvoloiden terveydenhoitajille on saatavilla kattava koulutus. Kommunikoinninkin kehittymisen kannalta tärkeisiin varhaisiin vaiheisiin viittaamme sekä artikkelimme ensimmäisessä osassa että kappaleessa Varhainen tukeminen.

Emme kirjoituksessamme käsitelleet kielellisen kehityksen koko laajaa aluetta, koska artikkelimme pääpaino oli noin 1,5–2-vuotiai-

den käyttösanaston kehityksessä ja sen merkityksessä lapsen kokonaiskehityksen kannalta.

Viimeaikaiset kotimaiset ja kansainväliset tutkimukset (Kielellinen erityisvaikeus: Käypä hoito suositus 2010, Asikainen ja Hannus 2013) sekä kliininen kokemuksemme ovat vahvistaneet käsitystämme siitä, että nykyisin käyttösanaston kehittymistä ei huomioida sillä tavalla kuin olisi lapsen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta perusteltua. Neuvoloiden työntekijöitä ei myöskään ole ohjeistettu käyttösanaston kehittymisen seurantaan yhtä tarkasti kuin esimerkiksi varhaisen vuorovaikutuksen arviointiin. Vanhemmat pystyvät kuitenkin arvioimaan pienen lapsen käyttösanaston määrää luotettavasti, ja asiaa on helppo kysyä neuvolan ikäkausitarkastuksissa.

Kirjoituksemme keskeiseen sanomaan kuului, että vaikka lasten puhe vähitellen lisääntyy ja selkiytyy, se ei takaa kielellisen toimintakyvyn normalisoitumista. Sama koskee lasten kielellistä kehittymistä. Vaikka kielen hal-

linta kielihäiriöisilläkin vähitellen kehittyä, se ei tarkoita sitä, että lapset saavuttavat ikäodotusten mukaisen kielellisen toimintakyvyn. Seulonnessa, arvioinnissa ja kehityksen tukemisessa tarvitaan tietoa kaikista toimintakyvyn kehittymiseen ja lapsen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. ■

MARJA ASIKAINEN, LT, foniatrian erikoislääkäri, ylilääkäri
TYKS foniatria

SINIKA HANNUS, johtava puheterapeutti
Vantaan kaupunki

KIRJALLISUUTTA

- Asikainen M, Hannus S. Kehittyvä puhe. Duodecim 2013;129:182–8.
- Kielellinen erityisvaikeus (dysfasia, lapset ja nuoret). Käypä hoito suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin, Suomen Foniatrian ry:n ja Suomen Lastenneurologisen yhdistyksen asettama työryhmä. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim 2010. www.kaypahoito.fi